

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01124 Vilnius, tel. (8 5) 219 1116, el. p. smmin@smsm.lt, <https://smsm.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2023- - Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO NR. I-533 6 IR 7 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-2789“

Švietimo, mokslo ir sporto ministerija (toliau – Ministerija), atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės pastabas ir pasiūlymus, teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2789“ projektą (toliau – nutarimo projektas) ir papildomą informaciją, susijusią su šiuo projektu.

Nutarimo projekto tikslas – pritarti Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-2789 (toliau – įstatymo projektas), kuriuo siūloma pakeisti nuostatas, reglamentuojančias valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) ir savarankiškas savivaldybių funkcijas, užtikrinant aiškų teisinį reguliavimą, racionalų funkcijų priskyrimą ir sklandų jų įgyvendinimą.

Šiuo metu Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 5 punkte nustatyta, kad savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų iki 16 metų mokymosi pagal privalomojo švietimo programas užtikrinimas yra savarankiškoji savivaldybės funkcija. Pagal Vietos savivaldos įstatymo 7 straipsnio 6 punktą ta pati funkcija yra priskirta ir prie valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) funkcijų. Toks teisinis reguliavimas yra dviprasmiškas (tai pažymima ir Konstitucinio Teismo 2023 m. balandžio 26 d. nutarimo Nr. KT40-N4/2023 24 punkte), todėl jį būtina tikslinti, aiškiai priskiriant minėtą funkciją vienai funkcijų grupei. Atsižvelgiant į tai, kad įstatymo projekte siūloma pripažinti netekusiu galios Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 5 punktą, pagal kurį ši funkcija priskiriama prie savarankiškųjų savivaldybės funkcijų ir, pritarus šiam pakeitimui, pagal Vietos savivaldos įstatymo 7 straipsnio 6 punktą ši funkcija vienareikšmiai būtų priskirta prie valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) funkcijų, nutarimo projekte siūloma pritarti šiam Vietos savivaldos įstatymo pakeitimui.

Pagal Vietos savivaldos įstatymo 7 straipsnio 35 punktą šiuo metu koordinuotai teikiamų paslaugų vaikams nuo gimimo iki 18 metų (turintiems didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių – iki mokslo metų, kuriais jiems sukanka 21 metai, pabaigos, o tiems, kurie dėl ligos mokėsi su pertraukomis ir pateikė tokių pertraukų priežastį pagrindžiančius dokumentus, – iki mokslo metų, kuriais jiems sukanka 23 metai, pabaigos) ir vaiko atstovams pagal įstatymą koordinavimo funkcija (toliau – koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų koordinavimo funkcija) yra priskirta prie valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) funkcijų ir finansavimas šiai funkcijai įgyvendinti skiriamas iš valstybės biudžeto (kaip speciali tikslinė dotacija). Įstatymo projekte siūloma šią funkciją priskirti prie savarankiškųjų savivaldybių funkcijų. Nutarimo projekte siūlome pritarti šiam Vietos savivaldos įstatymo pakeitimui dėl šių priežasčių:

1) pagal Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 6 ir 44 punktus švietimo pagalbos teikimo mokiniui, mokytojui, šeimai, mokyklai, vaiko minimaliosios priežiūros priemonių vykdymo organizavimo ir koordinavimo, prevencinių programų įgyvendinimo mokyklose užtikrinimo funkcija, taip pat dalyvavimo vykdant vaiko teisių apsaugą, prevencinės pagalbos vaikui ir šeimai organizavimo, socialinių, švietimo, sveikatos priežiūros įstaigų bei kitų įstaigų teikiamų paslaugų koordinavimo užtikrinimo funkcija priskiriamos savarankiškosios savivaldybių funkcijoms, tačiau koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų koordinavimas savivaldybėse yra priskiriamas prie valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) funkcijų. Siekiant, kad pagalbos vaikui sistema savivaldybėje būtų nuosekli ir veiksminga, tikslinga atsakomybę ir už minėtų funkcijų atlikimą, ir už jų koordinavimą priskirti tam pačiam savivaldybių funkcijų savarankiškumo lygmeniui – savivaldybių savarankiškosios funkcijoms;

2) koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų koordinavimo funkciją įgyvendina tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriai. Siekdama geresnio minėtų paslaugų koordinavimo, valstybė prieš keletą metų inicijavo ir organizavo šių pareigybių steigimą savivaldybėse bei užtikrino jų išlaikymą iš valstybės biudžeto. Inicijavimo ir diegimo etape šios funkcijos priskyrimas prie valstybinių funkcijų buvo pagrįstas, nes buvo svarbu užtikrinti šios naujos funkcijos atlikimą bei tinkamą tikslinių valstybės biudžeto lėšų panaudojimą. Įvedant (institucionalizuojant) naujas pareigybes, laiduojant finansavimą ir išgryninant funkcijas, valstybinių institucijų vaidmuo koordinuojant veiksmus, įskaitant kontrolės aspektą, buvo svarbus. Šiuo metu tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriai jau ne pirmus metus dirba visose savivaldybėse, jie yra savivaldybių administracijų valstybės tarnautojai, tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorių veikla aiškiai reglamentuota teisės aktuose. Galima konstatuoti, jog savivaldybės tinkamai užtikrina tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorių funkcijas ir gali jas vykdyti savarankiškai, teikdamos informaciją ir duomenis valstybinės švietimo stebėsenos tikslais, todėl šių darbuotojų veiklos priežiūra valstybės lygiu nėra aktuali ir šių funkcijų tikslinga perduoti savivaldybėms kaip integralią ir neatsiejamą savivaldybėse veikiančios pagalbos vaikui sistemos dalį;

3) koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų koordinavimo funkcijos priskyrimas prie savarankiškųjų savivaldybių funkcijų nesumenkins tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorių statuso, įgaliojimų, teisių, neturės poveikio bendradarbiaujant su valstybės institucijomis, nes visa tai yra aiškiai reglamentuota teisės aktuose (Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 23 straipsnio 3 dalyje, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatyme bei poįstatyminiuose teisės aktuose);

4) tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorių yra savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas. Sprendimą dėl šio valstybės tarnautojo pareiginės algos dydžio, jo didinimo (pvz., valstybės tarnautojo veiklą įvertinus labai gerai), priemonių ar kitų su valstybės tarnybos santykiais susijusių išmokų skyrimo, vadovaudamasis teisės aktais, priima savivaldybės administracijos direktorius, o finansavimas šiems sprendimams įgyvendinti skiriamas iš valstybės biudžeto. Tokia praktika ydinga, nes sprendimai, nuo kurių priklauso finansavimo poreikis, ir sprendimai dėl lėšų skyrimo šiam poreikiui patenkinti priimami skirtinguose lygmenyse, neužtikrinama jų dermė;

5) 2023 m. savivaldybėms skirta speciali tikslinė dotacija sudaro tik 1 519 tūkst. eurų (vidutiniškai vienai savivaldybei tenka 25,3 tūkst. eurų), todėl koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų koordinavimo funkcijos finansavimas per valstybės biudžeto specialią tikslinę dotaciją savivaldybių biudžetams sukuria neproporcingą administracinę naštą (tiek valstybės, tiek savivaldybių institucijoms). Pritarus įstatymo projektui, būtų užtikrintas ženkliai paprastesnis lėšų administravimas;

6) pritarus nurodytam Vietos savivaldos įstatymo pakeitimui, būtų užtikrintas tinkamas koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų koordinavimo funkcijos finansavimas, numatant savivaldybių biudžetuose atitinkamas lėšas. Lietuvos Respublikos 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo

4 priede koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų koordinavimo funkcijai įgyvendinti patvirtinta speciali tikslinė dotacija sudaro 1 209 tūkst. eurų, tačiau, vadovaujantis šio įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi ir atsižvelgiant į lėšų poreikį tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorių pareigybėms išlaikyti, iš Ministerijos bendrųjų asignavimų 2023 m. papildomai šiam tikslui skirta 310 tūkst. eurų. Pritarus įstatymo pakeitimui, 2024 m. visa ši suma (1 519 tūkst. eurų) būtų numatyta savivaldybių biudžetuose. Atitinkamas finansavimas būtų įtrauktas į savivaldybių biudžetus ir vėlesniais metais.

Priėmus nutarimo projektą neigiamų pasekmių nenumatoma.

Nutarimo projektas be pastabų suderintas su Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos finansų ministerija ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija. Į Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pastabas atsižvelgta. Lietuvos savivaldybių asociacija nepritarė nutarimo projektui. Informacija apie pastabas, į kurias neatsižvelgta, pateikiama derinimo pažymoje.

Nutarimo projektą parengė Ministerijos Švietimo tinklo politikos departamento Mokyklų veiklos skyriaus (vedėjas Alvydas Puodžiukas, tel. +370 686 01 964, el. p. Alvydas.Puodziukas@smsm.lt) vyriausioji specialistė Lina Miliuvienė (tel. +370 661 05 361, el. p. Lina.Miliuviene@smsm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2789“ projektas, 1 lapas.

2. Derinimo pažyma „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2789“ projekto“, 5 lapai.

Švietimo, mokslo ir sporto ministras

Gintautas Jakštas